

# Róòmù Fi Ìran náà Múlẹ̀ — Nọmbà Méjilá

*Ìlò Metailokan ti Àsotẹlẹ̀: Ìrira Ìparun àti Ìkilò Ojọ̀ Ìkẹyìn láti Sá Asálá*

Jeff Pippenger

2024-08-31

Ìrira ìparun tí Dániẹ̀lì wòlìi sọ nípa rẹ̀ jẹ̀ àmì fún àwọn Kristeni ní àkókò mèta ọ̀tọ̀tọ̀ láti sá. Àwọn Kristeni tí ó wà ní Jerusalemu sá nígbà tí wọn rí àwọn àsíá oṣo-ogun Róòmù yí Jerusalemu ká ní ọ̀dún 66 AD. Àwọn Kristeni ikẹyìn ọ̀rúndún karùn-ún àti ibèrẹ̀ ọ̀rúndún kẹfà sá lọ sínú aginjù nígbà tí wọn rí ọ̀kúnrin ẹ̀sẹ̀ nínú tẹ̀npilì Olorun tí ó n kẹde pé oun ni Olorun. Ní ọ̀dún 1888, ọ̀wọ̀ àwọn ọ̀fin Ojọ̀ Àikú kan ni a gbé wá sínú Kọ̀ngrẹ̀sì ti Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà láti ọ̀wọ̀ Sénétò Blair. Blair bills ni a n pè àwọn iwé-ọ̀fin wọnyẹn, wọn sì jẹ̀ isapá láti fi Ojọ̀ Àikú hàn gégé bí Ojọ̀ Ìjosin ti Orilẹ̀-Èdè. Ìjosin Ojọ̀ Àikú ni àmì ẹ̀ranko náà, àmì àṣẹ̀ pọ̀opù, àti pé Ọ̀fin Àgbà ti Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà tako imúṣẹ̀ ẹ̀sin orilẹ̀-èdè ní taàràtá gégé bí idánwò fún àwọn ará Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà.

Ọ̀tọ̀tọ̀ yìi ni a fi sílẹ̀ nínú ilò àipé tí ó ní í ṣe pẹ̀lú pípa Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà mò gégé bí Róòmù ọ̀de-òní. Ìmúlò mèta ti àsotẹlẹ̀ ní àwọn ọ̀fin pátó tí n ṣàkóso imúlò rẹ̀. Àwọn ọ̀fin náà fi hàn pé a gbọ̀dọ̀ darapọ̀ àwọn àbùdá àsotẹlẹ̀ ti imúṣẹ̀ àkókó pẹ̀lú àwọn àbùdá àsotẹlẹ̀ ti imúṣẹ̀ kejì, kí a lè fi idí àwọn àbùdá àsotẹlẹ̀ ti imúṣẹ̀ kẹta múlẹ̀.

Ìkilò láti sá, jẹ̀ ikilò láti sá kúrò nínú inúnibíni tí n bọ̀. Ní àkókò Kristi, inúnibíni náà ni ìparun Jerusalemu àti tẹ̀npilì ní ọ̀dún 70. Àmì ikilò inúnibíni tí n súnmo yẹn ni a fi hàn ní ọ̀dún 66 AD. Ìkilò láti sá ní ìpari ọ̀rúndún karùn-ún àti ibèrẹ̀ ọ̀rúndún kẹfà ni Pọ̀lù sọ̀rọ̀ rẹ̀ gégé bí imò iṣubú-kúrò kan ti Pẹ̀gámù wòlìi, èyí tí ó ṣàpẹ̀rẹ̀ Róòmù kẹfẹ̀rì. Iṣubú-kúrò kan gbọ̀dọ̀ kókó wáyé, kí a tó lè fi ọ̀kúnrin ẹ̀sẹ̀ náà, ẹ̀ni tí yóò kẹde ara rẹ̀ gégé bí Olorun, hàn. Nínú itàn tí n sún mó ọ̀dún 538, a mú Róòmù kẹfẹ̀rì, tí ó ti òmọ̀ tàbí gégé bí Pọ̀lù ti sọ̀ pé “ó n dáwọ̀ dúró,” kúrò; àti bí Pẹ̀gámù ṣe ṣubú kúrò, àmì láti sá dé, ó sì darí àwọn olóòtọ̀ láti ya ara wọn kúrò nínú ijoṣepọ̀ àwọn ijo papal. Léyin náà, ní ọ̀dún 538, ní Ìgbimọ̀ Orleans, agbára papal ṣe ọ̀fin Ojọ̀-isinmi kan, àti ọ̀dún egbẹ̀rún kan, oṣo-ogun-ún méjì àti oṣo-ogun inúnibíni papal bèrẹ̀.

Èlẹ̀rì méjèèjì àkókó fi hàn ní kedere pé imúṣẹ̀ kẹta ikilò láti sá tí Kristi fúnni sáájú inúnibíni gidì náà. Ìparun Jerusalemu wáyé ní pípé léyin ọ̀dún mèta àtààbò léyin tí idóti Cestius bèrẹ̀ ní ọ̀dún 66 AD, nípa bècẹ̀ fífí àyè gba àwọn Kristeni láti sá ní ilosiwaju àwọn ibànújẹ̀ ẹ̀lẹ̀rùjẹ̀jẹ̀ ti idóti kejì tí Títusù dá sílẹ̀ tí ó sì parí pẹ̀lú ìparun tẹ̀npilì àti ilú náà. Sáájú ọ̀dún 538, àwọn Kristeni yà ara wọn kúrò nínú ijo ti Róòmù papal, wọn sì sá lọ ní ti àsotẹlẹ̀ sínú aginjù, èyí tí ó dúró fún ìparun Jerusalemu ti emí.

Sùgbón agbalá tí ó wà níta tẹ̀npilì náà, fi sílẹ̀, má sì ṣe wọn ún; nítorí a ti fi í fún àwọn Kẹfẹ̀rì: wọn yóò sì tẹ̀ ilú mímo náà mọ̀lẹ̀ fún oṣu méjilólógójì. Èmi yóò sì fi agbára fún ẹ̀lẹ̀rì mí méjèèjì, wọn yóò sì sọ̀ àsotẹlẹ̀ fún ojọ̀ egbẹ̀rún kan ó lé igba méjì àti oṣo-ogun, ní aṣo ọ̀fọ̀. Iṣipayá 11:2, 3.

Nínú àwòrán méjèèjì ti ikilò láti sá, ikilò náà sáájú inúnibíni, a sì fi Róòmù, bóyá Róòmù aláìgbàgbọ̀ tàbí ti pọ̀opù, sojú inúnibíni náà gégé bí ẹ̀ni tí n tẹ̀ Jerusalemu mọ̀lẹ̀, bóyá Jerusalemu

gidi tàbí tí ẹmí. Ìkilò láti sá fún Àwọn Adventist Ojọ Keje ni Òfin Blair ní ọdún 1888. Nínú ìmúṣe àkókó nínú itàn Róòmù aláìgbàgbó, àwọn Kristèni ní láti sá kúrò ní Jerúsálẹ̀mù, àti nínú ìmúṣe Róòmù tí pòòpù, àwọn Kristèni sá lọ sínú aginjù. Fún Egbé Adventism, ìkilò nàà ni pé kí wọn sá lọ sí ìgbèríko.

“Kí í ẹ̀ ẹ̀ àkókò báyii fún àwọn èniyàn Olórùn láti máa fi ọkàn wọn mọ ohun ayé tàbí láti kó ìṣúra wọn pamọ sí ayé. Àkókò nàà kò jìnà, nígbà tí, gégé bí àwọn ọmọ-ẹ̀yìn ìbèrẹ̀, a ó fi dandan wá ibi ààbò ní àwọn ibi ìdájé tí a ti fi sílẹ̀ àti àwọn ibi àdádò. Gégé bí idótì Jerúsálẹ̀mù nípasẹ̀ àwọn ọmọ-ogun Róòmù ẹ̀ jẹ̀ àmì fún fifi sá lọ fún àwọn Kristèni ilẹ̀ Jùdíà, bẹ̀ẹ̀ nàà ni gbígbà agbára sí ọwọ̀ orilẹ̀-èdè wa nínú òfin tí n fi sáábàati pòòpù múlẹ̀ yóò jẹ̀ ìkilò fún wa. Nígbà nàà ni yóò jẹ̀ àkókò láti fi àwọn ilú nílá sílẹ̀, gégé bí imúrasilẹ̀ fún fifi àwọn ilú kékeré sílẹ̀ kí a lè lọ sí ilẹ̀ ìgbéyà tí ó jìnnà sí aráyé ní àwọn ibi ìkòkò láàrín àwọn òkè.” Testimonies, idipò 5, 464.

“Aṣe agbára tí orilẹ̀-èdè wa yóò gbé wólé nínú àṣe tó n fi sáábàati pòòpù múlẹ̀ yóò jẹ̀ ìkilò fún wa,” ni a mú ẹ̀ nígbà tí ohun iríra iparun nàà, ní ibámu pèlú ọ̀rọ̀ Máàkù, wà “ní idúró níbi tí kò yẹ̀ kí ó wà.” Ní ọdún 1888, Ilẹ̀ Ìgbimọ̀ Aṣòfin ti Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà n ronú lóri òfin kan tí ó tako èròjà pàtàkì kan nínú Òfin Ìpilẹ̀ nàà ní taàrà, àti ní àkókò yẹ̀n àwọn Adventist Ojọ Keje ní láti fi àwọn ilú sílẹ̀ kí wọn sì lọ gbé ní ìgbèríko.

“Kò sí Kristèni kan ṣoṣo tí ó ẹ̀gbé nínú iparun Jerusalem. Kristi ti ti fi ìkilò fún àwọn ọmọ-ẹ̀yìn Rẹ̀, gbogbo àwọn tí ó sì gba ọ̀rọ̀ Rẹ̀ gbọ̀ n ṣọ̀ fún àmì tí a ti ẹ̀ ilé rẹ̀.... Láisi idádúró wọn sá lọ sí ibi ààbò kan—ilú Pella, ní ilẹ̀ Perea, ní òkè Jordani.” The Great Controversy, 30.

Àwọn àbùdá àṣotélẹ̀ ti àkókó nínú àwọn àmì ìkilò láti sá, n ṣojú ìmúṣe kẹ̀ta àti ti ikeyìn. Nígbà míràn, àwọn àbùdá àṣotélẹ̀ wònyẹn máa n mú ìmúṣe ilópo méjì wá nínú ìmúṣe kẹ̀ta nàà. Àpẹ̀rẹ̀ ẹ̀yí ni àwọn Èlìjà mẹ̀ta. Ilà Èlìjà nínú ifòròwánilẹ̀nuwò rẹ̀ pèlú Jésébẹ̀lì, Áhábù àti àwọn wòlù Báálì, pèlú àwọn àbùdá Jòhánù Oníbatisí, Èlìjà keji, nínú ifòròwánilẹ̀nuwò rẹ̀ pèlú Heródìà, Heródu àti Sálómẹ̀, fi idí múlẹ̀ pé ní àwọn ojọ̀ ikeyìn, nítorí ìmúṣe kẹ̀ta àti ti ikeyìn ti ilò ilópo mẹ̀ta máa n jẹ̀ ní àwọn ojọ̀ ikeyìn ní gbogbo ìgbà, Èlìjà àti Jòhánù n ṣojú ẹ̀yà méjì nínú àwọn èniyàn Olórùn. Ẹ̀yà kan tí Èlìjà ṣojú kò kú, ṣùgbọ̀n ẹ̀yà keji tí Jòhánù ṣojú máa kú. Àwọn ẹ̀yà méjèjì nàà ni a tún ṣojú fún nínú Ifihàn orí keje gégé bí ẹ̀gbẹ̀rún lónà ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rinlélógòjì, tí wọn kò kú, àti ọ̀pọ̀ èniyàn nílá nàà tí wọn máa kú.

Nínú àwọn Bábílónì mẹ̀ta, apá kan tí ó jọra nínú iránsẹ̀ àṣotélẹ̀ ni pé a ṣojú Bábílónì àkókó nípasẹ̀ Nimrodu, ṣùgbọ̀n a ṣojú Bábílónì keji nípasẹ̀ àwọn ọ̀ba àkókó àti ikeyìn, Nebukadinésàri àti Bèlśásàri. Nebukadinésàri n ṣojú àwọn tí ó wà ní Bábílónì tí a ó gbà là, Bèlśásàri sì n ṣojú àwọn tí ó wà ní Bábílónì tí yóò ẹ̀gbé.

Ní àwọn ojọ̀ ikeyìn, òfin Àikú méjì wá tí wọn jẹ̀ kókó àṣotélẹ̀ Bíbẹ̀lì. Àkókó ni òfin Àikú tí n bó láipẹ̀ ní Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà, èkeji sì ni òfin Àikú tí a fi agbára mú lóri gbogbo ayé. Àwòrán aṣojú àwọn òfin Àikú méjèjì wònyí ni òfin Àikú ti Róòmù keferi, nígbà tí ní ọdún 321, Constantine fi agbára mú òfin Àikú àkókó, léyìn ẹ̀yí sì ni òfin Àikú ti Róòmù Pápà ní ọdún 538 tẹ̀ lé e. Róòmù keferi jẹ̀ ọkàn lára ọ̀pọ̀ àwòrán àṣotélẹ̀ tí n ṣàfihàn Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà sáájú, àti pé òfin Àikú ọdún 321 jẹ̀ àwòrán aṣojú òfin Àikú tí n bó láipẹ̀ ní Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà. Òfin Àikú ti Pápà ní ọdún 538 sì jẹ̀ àwòrán aṣojú òfin Àikú tí a fi agbára mú lóri gbogbo ayé. Èrò aláipẹ̀ pé àwọn olẹ̀ jìbiti nínú

Dáníẹ̀lì mọ̀kànlá ni wọ̀n sàpẹ̀rẹ̀ Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà n gbìyànjú láti lo òfin Àìkú tí n bọ̀ láìpẹ̀ ní Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà gẹ́gẹ́ bí ẹ̀rì láti sọ̀ pé òfin Àìkú ní Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà fi hàn pé Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà ni Róòmù òde-òní, ó sì kọ̀bí ara sí i pé òfin Àìkú miíràn wà tí àjọ̀ mẹ̀ta ti dragoni, ẹ̀ranko náà, àti wòlìi ẹ̀ké fi agbára mú lóri gbogbo orílẹ̀-èdè ayé.

Bí òfin Ojọ̀-ìsinmi ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà bá fi hàn pé Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà ni Róòmù Òde-Òní, nígbà náà kí ni òfin Ojọ̀-ìsinmi àgbáyé yóò fi hàn? Àwọ̀n Róòmù mẹ̀ta náà n fi hàn pé Róòmù Òde-Òní, tí ó jẹ̀ onípín-mẹ̀ta, yóò fi agbára mú òfin Ojọ̀-ìsinmi méjì ọ̀tọ̀ọ̀tọ̀ ẹ̀. Èkínní wà ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, a sì ti sàfihàn àpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú òfin Ojọ̀-ìsinmi Constantine ní 321; ẹ̀kejì sì jẹ̀ ti gbogbo ayé, gẹ́gẹ́ bí a ti sàfihàn rẹ̀ nínú òfin Ojọ̀-ìsinmi ti pàápàá ní 538. Láti lo òfin Ojọ̀-ìsinmi ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà nínú àyíká ilò àsọtẹ̀lẹ̀ ní imúlò mẹ̀ta láti sọ̀ pé òfin Ojọ̀-ìsinmi náà jẹ̀ ẹ̀rì idánimò ẹ̀ni tí ó jẹ̀ Róòmù Òde-Òní, tùmò sí pé a ti kọ̀bí ara sí àwọ̀n àbùdá àsọtẹ̀lẹ̀ tí Róòmù aláìgbàgbọ̀ àti Róòmù pàápàá ti fi múlẹ̀. Òfin Ojọ̀-ìsinmi méjì ọ̀tọ̀ọ̀tọ̀ ni ó wà ní àwọ̀n ojọ̀ ikeyìn, kò sì sí èyíkẹ́yìi nínú wọ̀n tí ó jẹ̀ ẹ̀rì láti fi dá ẹ̀ni mọ̀ pé àwọ̀n olẹ̀ àwọ̀n ènìyàn ni Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà. Nígbà tí a bá sàlàyé ẹ̀rì Róòmù aláìgbàgbọ̀ àti Róòmù pàápàá ní ọ̀nà tí kò tọ̀ láti gbé itumò aládáni ró, gẹ́gẹ́ bí a ẹ̀ n ẹ̀ lówólówó, ó fi hàn pé àwọ̀n tí n wá láti gbé itumò aládáni wọ̀n ró kò lóye ibásepò àwòrán àti imúşẹ̀ rẹ̀.

Róòmù kẹ̀fẹ̀rì jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, Róòmù pàápà sí n sàfihàn Róòmù òde-òní. Pẹ̀lú ilò-òdì yìi tí iṣiṣẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ní ipele mẹ̀ta, àti ẹ̀sùn pé ohun tí a n kọ̀ ní a gbé kalẹ̀ nínú àyíká “àpẹ̀rẹ̀ àti imúşẹ̀ rẹ̀,” ni àiṣètò miíràn náà wà nínú bí a ẹ̀ n tùmò “irira idahoro” gẹ́gẹ́ bí a ẹ̀ fi í hàn nínú àyíká iṣiṣẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ní ipele mẹ̀ta.

Láti ọ̀dún 66 sí ọ̀dún 70 Lẹ̀yìn Ìbí Kristi, àwọ̀n jẹ̀nẹ̀rà Romu méjì kọ̀lu Jerúsálẹ̀mù. Àwọ̀n jẹ̀nẹ̀rà méjèjèjì, Cestius àti Titus, bèrẹ̀ pẹ̀lú idóti, sùgbọ̀n ọ̀kan nínú wọ̀n nikan ló yọ̀ kúrò nínú idóti náà fún àkókò díẹ̀, èyí tí ó jẹ̀ nípa ipèsè àtọ̀runwá kí àwọ̀n Kristẹ̀ni lè sá. Idóti àkókò lábẹ̀ Cestius ni àwọ̀n Kristẹ̀ni fi mọ̀ ikilò náà láti sá. Nígbà tí Titus dé láti bá ogun lòdì sí Jerúsálẹ̀mù lo ní ọ̀dún 70 Lẹ̀yìn Ìbí Kristi, ó bèrẹ̀ pẹ̀lú idóti kan, kò sì dáwọ̀ dúró títí di ìgbà tí a pa Jerúsálẹ̀mù àti tẹ̀npìlì run. Ìkilò Jẹ̀sù ní ìgbésẹ̀ méjì. Àkókò ni àmi láti sá, lẹ̀yìn náà sì ni inúnibíni. Nínú imúşẹ̀ ikilò náà ní ọ̀rúndún karùn-ún àti kẹ̀fà, àwọ̀n Kristẹ̀ni yà ara wọ̀n kúrò lódò ijọ̀ Romu tí ó bàjẹ̀ sáájú ọ̀dún 538, lẹ̀yìn náà ni inúnibíni bèrẹ̀.

Paulu fi í ẹ̀ kedere pé gbogbo itàn tí a kọ̀ sílẹ̀ nípa Ísráẹ̀lì àtijọ̀ ni a kọ̀ fún àwọ̀n tí n gbé ní ojọ̀ ikeyìn, àti pé gbogbo àwọ̀n itàn wọ̀nyí jẹ̀ àwòrán àpẹ̀rẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ọ̀rọ̀ Gíríikì náà “typos,” tí ó tùmò sí àwòrán àpẹ̀rẹ̀, ni a tùmò sí àpẹ̀rẹ̀ nínú itẹ̀jádẹ̀ ibílẹ̀ rẹ̀ lóri ọ̀títọ̀ yìi.

Sùgbọ̀n gbogbo ǹnkan wọ̀nyí ẹ̀lẹ̀ sí wọ̀n gẹ́gẹ́ bí àpẹ̀rẹ̀; a sì kọ̀ wọ̀n sílẹ̀ fún ikilò wa, àwọ̀n tí ọ̀pín ayé ti dé bá. 1 Corinthians 10:11.

Àwọ̀n itàn inú orí kẹ̀wáá tí Pọ̀ọ̀lù lò láti fi gbé àyíká ọ̀títọ̀ yìi kalẹ̀ kí í ẹ̀ itàn Israẹ̀lì àtijọ̀ tí n hùwà ọ̀dodo.

Sùgbọ̀n Olorun kò ní inú didùn sí púpọ̀ nínú wọ̀n: nítorí a sùbú wọ̀n lulẹ̀ ní aginjù. Ní báyií, àwọ̀n ǹnkan wọ̀nyí jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ fún wa, kí a má bàà sojúkòkòrò ohun búburú, gẹ́gẹ́ bí àwọ̀n náà ti sojúkòkòrò. Kí ẹ̀ má sì ẹ̀ jẹ̀ abọ̀rìsà, bí àwọ̀n kan nínú wọ̀n ti jẹ̀; gẹ́gẹ́ bí a ti kọ̀ ó pé, Àwọ̀n

èniyàn nàà jókòò silẹ̀ láti jẹ̀ àti láti mu, wọn sì dide láti şeré. Kí a má sì şe şe àgbèrè, gégé bí àwọn kan nínú wọn ti şe àgbèrè, tí egbèrún metàlélógún sì şubú ní ojó kan. Kí a má sì şe dán Kristi wò, gégé bí àwọn kan nínú wọn pèlú ti dán án wò, tí àwọn ejò sì pa wọn run. 1 Kòrinti 10:5–9.

Ìtàn mímọ̀ jẹ̀ àkòsilẹ̀ òdodo àti àiṣòdodo àwọn èniyàn Olorun pọ̀, şùgbọ̀n nínú èyíkẹyí nínú àkòsilẹ̀ nàà, itàn nàà şì jẹ̀ àpẹẹrẹ̀ fún àwọn èniyàn Olorun tí n gbé ní ojó ikeyin. Itàn iṣòtẹ̀ ní Minneapolis ní oḁún 1888 jẹ̀ àkòsilẹ̀ àiṣòdodo, láika ohun tí àwọn akòwé-itàn Adventist sọ. Iṣòtẹ̀ nàà jinlẹ̀ tó bẹ̀e gégé tí Ellen White pinnu láti fi ipàdé nàà silẹ̀, ó sì dúró nikan nítorí pé àngẹ̀lì kan sọ fún un pé ojúşe rẹ̀ ni láti dúró kí ó sì şe àkòsilẹ̀ iṣòtẹ̀ nàà, èyí tí ó jẹ̀ ibámu pèlú iṣòtẹ̀ Kora, Datani àti Abiramu nínú itàn Mose. Ní ipàdé nàà ni àngẹ̀lì alágbára ti Işipayá orí kejìdínlógún sọkalẹ̀, şùgbọ̀n a kọ̀ ihinrere tí Ó mú wá nàà.

Ìtàn nàà jẹ̀ àpẹẹrẹ̀-şáájú ti September 11, 2001, nígbà tí a wó àwọn ilẹ̀ gíga nílá ilú New York lulẹ̀. Itàn nàà ní inú rẹ̀ iwé-òfin Sunday àkókó tí a fẹ̀ mú wá síwájú nípasẹ̀ Sénétò Blair. Àwọn isapá rẹ̀ láti fi agbára mú Sunday gégé bí Ojọ̀ Ijọsin Orilẹ̀-èdè kan kò şaşeyorí, şùgbọ̀n ó jẹ̀ apá kan nínú itàn mímọ̀ tí ó jẹ̀ àpẹẹrẹ̀-şáájú àwọn ojó ikeyin. Iwé-òfin Sénétò Blair ni ikilọ̀ láti sá kúrò nínú àwọn ilú. Şáájú oḁún 1888, nígbà tí Sister White sọ nípa àinípèkún tí ó wà nínú gbígbé níta àwọn ilú, ó máa n sọ ọ̀ ní isòrò ojó iwájú. Ó tọka sí àkókò kan ní ojó iwájú tí ó súnmọ̀, nígbà tí àwọn èniyàn Olorun gbòdò kúrò lọ̀ sí igberiko. Lẹyìn 1888, gbogbo àwọn itókasi Sister White sí àinípèkún igbè-ayé igberiko gbé imòrán rẹ̀ kalẹ̀ nínú àyíká pé àkókò láti wà ní igberiko ti dé tẹ̀lẹ̀. Iwé-òfin Blair ní 1888 ni àmì ifipá-mú Sunday, gégé bí Lúùkù şe sọ ọ̀, ní ibi tí kò ye kí ó wà. Kò ye kí a mú ifipá-mú Sunday wá sínú Ilẹ̀ Aşòfin orilẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà, nítorí pé ó jẹ̀ ikòsilẹ̀ ti ilàna pàtàkì kan nínú Òfin Orilẹ̀-èdè nàà.

A kọ̀ itàn oḁún 1888 silẹ̀ kí ó lẹ̀ jẹ̀ àpẹẹrẹ̀ itàn àsòtẹ̀lẹ̀ tí ó bèrẹ̀ ní September 11, 2001. Òfin Blair ní oḁún 1888 jẹ̀ àpẹẹrẹ̀ Patriot Act ti 2001. Òun ni ikilọ̀ tí ó şáájú imúlẹ̀şẹ̀ gidi ti àmì ẹranko nàà. Kò sí ẹnì tí ó n tọ̀lẹ̀ Kristi tí ó ye kí ó máa gbé nínú ilú lẹyìn September 11, 2001. Òun ni idóti àsòtẹ̀lẹ̀ tí ó darí àwọn èniyàn Olorun láti sá. Gégé bí ó sì ti jẹ̀ pé òfin Sunday méjì wà tí ó jẹ̀ kókó ọ̀rọ̀ nínú àpẹẹrẹ̀ àsòtẹ̀lẹ̀ ti àwọn ojó ikeyin, gégé bí a ti sojú wọn nínú àwọn òfin Sunday ti Rome keferi àti ti Rome papal, bẹ̀e ni àwọn òfin Sunday méjèjè nàà ni ikilọ̀ láti sá n şáájú wọn.

Fún àwọn tí wọn jẹ́wọ̀ pé àwọn jẹ̀ Àwọn Adventisti Ojọ̀ Keje, ó ye kí wọn mọ̀ ní ọ̀nà àsòtẹ̀lẹ̀ pé Patriot Act jẹ̀ àmì kan láti sá kúrò nínú àwọn ilú lọ̀ sí igbèríko şáájú òfin Ojọ̀ Àikú tí n bọ̀ láipé. Òfin Ojọ̀ Àikú kan nàà gan-an ni ó jẹ̀ àmì nàà fún agbo-ẹran Olorun yòókù tí wọn şì wà ní Babeli láti sá jáde kúrò ní Babeli şáájú ifipámúlẹ̀ Ojọ̀ Àikú tí a ó mú wá sórí gbogbo orilẹ̀-èdè.

“Bí Amẹ̀ríkà, ilẹ̀ òminira ẹ̀sin, yòò bá Ijọ̀ Pápá şọkan nínú fifi agbára mú ẹ̀rí-ọkàn èniyàn àti ní fifi ipa mú àwọn èniyàn láti bọ̀wọ̀ fún sábaati èké nàà, a ó sì darí àwọn èniyàn gbogbo orilẹ̀-èdè lórí ilẹ̀ ayé láti tẹ̀lẹ̀ àpẹẹrẹ̀ rẹ̀.” Testimonies, volume 6, 18.

Gégé bí ilò imúşẹ̀ méta ti àwọn Éljà méta şe fi múlẹ̀ pé àwọn ẹka méjì ni ó wà lára àwọn èniyàn Olorun ní àwọn ojó ikeyin, bẹ̀e ni ilò imúşẹ̀ méta ti Róòmù şe fi hàn pé àwọn òfin ojó Àikú méjì ọ̀tọ̀tọ̀ wà. Àwọn tí ó fẹ̀ sọ̀ pé Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà ni “àwọn oloşà àwọn èniyàn rẹ̀,” àti nítorí nàà pé ipa àsòtẹ̀lẹ̀ ti Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà ni ó fi iran nàà múlẹ̀, n dábàá pé òfin ojó Àikú tí yòò tètè dé ní

Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ni iríra ìdahoro tí Kírísítì tọ́ka sí gẹ́gẹ́ bí ikilò fún àwọn èniyàn Rẹ̀ láti sá kúrò nínú inúnibíni tí ń bọ̀. Wọn kùnà láti mọ̀ iyàtò tó wà láàárín ìditẹ̀-ṣẹ́gẹ̀, tí í ẹ̀ àmì ikilò láti sá, àti ìditẹ̀-ṣẹ́gẹ̀ kejì tí ó ọ̀jú ẹ̀gbà tí ìmúlókànlẹ̀ gidì tí òfin ojọ̀ Àìkú bá bèrẹ̀ inúnibíni àwọn ojọ̀ ikeyin. Wọn kùnà láti fèsì sí iyàtò tí a fì múlẹ̀ lóri ẹ̀lẹ̀rìí méjì pé ó yẹ́ kí àwọn òfin ojọ̀ Àìkú méjì ọ̀tọ̀tọ̀ wà tí yòò mú àṣotẹ̀lẹ̀ ẹ̀ ń àwọn ojọ̀ ikeyin. Nípa ẹ̀ṣẹ̀ bẹ̀ẹ̀ wọn ń jiyàn pé òfin ojọ̀ Àìkú tí yòò tètè dé ní Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ni ikilò tí a ọ̀jú rẹ̀ gẹ́gẹ́ bí iríra ìdahoro tí wòlì Dániẹ̀lì sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀, ó sì rí bẹ̀ẹ̀ gan-an, ẹ̀gbọn kì í ẹ̀ gẹ́gẹ́ bí wọn ẹ̀ tùmò ọ̀.

Òfin Ojọ̀ Àìkú ní Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà ni ikilò fún agbo eran Olorun miiran tí ó ẹ̀ wà ní Bábílónì láti sá kúrò nínú ìdàpò rẹ̀. Nitorí náà, ó jẹ́ ikilò nípa òfin Ojọ̀ Àìkú tí ń bọ̀, èyí tí a ó fì múlẹ̀ lóri gbogbo àwọn orilẹ̀-èdè.

“Àwọn orilẹ̀-èdè àjẹ̀jì yòò tẹ̀lẹ̀ aṣẹ̀rẹ̀ Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé òun ni ó ń darí jáde, síbẹ̀ ọ̀sọ̀ kan náà yòò dé bá àwọn èniyàn wa ní gbogbo apá ayé.” Testimonies, ìdì 6, 395.

Ìbẹ̀èrẹ̀ wọn ni pé òfin Ojọ̀ Àìkú ní Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà ń fì Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà hàn gẹ́gẹ́ bí àmì tí ó ń fì iran àṣotẹ̀lẹ̀ náà múlẹ̀, ẹ̀gbọn ní àyíkà ikilò láti sá tí Kristi fì fúnni, òfin Ojọ̀ Àìkú náà dúró fún ikilò àgbáyé fún àwọn ọ̀ṣiṣẹ̀ wákàtì kọ̀kànlá láti sá kúrò ní Bábílónì.

Nígbà tí Sister White bá sọ̀ ikilò náà pé kí a sá, ó ń tọ́ka sí ọ̀ràn òfin ojọ̀ Àìkú tí ó bo gbogbo ayé mólẹ̀. Ẹ̀ṣiṣẹ̀ náà bèrẹ̀ ní òfin ojọ̀ Àìkú ní Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà. Ó fì hàn pé òfin ojọ̀ Àìkú ní Orilẹ̀-èdè Amẹ́ríkà ni ikilò nípa inúnibíni tí ń bọ̀.

“Nípa àṣẹ̀ tí ń fìdí ẹ̀gbékalẹ̀ ipò pòòpù múlẹ̀ ní itakò sí òfin Olorun, orilẹ̀-èdè wa yòò ya ara rẹ̀ kúrò ní òdodo pátápátá. Nígbà tí Pírótẹ̀sítàni bá na ọ̀wọ̀ rẹ̀ kọ́já ihòhò láti di ọ̀wọ̀ agbára Ròòmù mú, nígbà tí yòò là kọ́já ọ̀gbun láti fì ọ̀wọ̀ pọ̀ mọ̀ ẹ̀mí-àròsọ̀, nígbà tí, lábẹ̀ ipa ọ̀ṣọ̀kan mọ́ta yíi, orilẹ̀-èdè wa yòò kọ̀ gbogbo ilàna Ofin Orilẹ̀-èdè rẹ̀ sílẹ̀ gẹ́gẹ́ bí ẹ̀jọ̀ba Pírótẹ̀sítàni àti tí olómìnira, tí yòò sì pèsè ọ̀nà fún itànkálẹ̀ èkẹ̀ àti itànjẹ̀ pòòpù, nígbà náà ni a lè mọ̀ pé àkókò tí dé fún ọ̀ṣẹ̀ iyanu Satani, àti pé ọ̀pin ti súnmọ̀.”

“Gẹ́gẹ́ bí ọ̀súnmọ̀ àwọn ọ̀mọ̀-ogun Romu ẹ̀ jẹ́ àmì fún àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn nípa iparun Jerusalemu tí ń bọ̀, bẹ̀ẹ̀ ni ipẹ̀yà ẹ̀gbàgbọ̀ yíi lè jẹ́ àmì fún wa pé a ti dé ọ̀pin ifaradà Olorun, pé iwọn àìṣòdodo orilẹ̀-èdè wa ti kún, àti pé àngẹ̀lì àánú ti fẹ̀rẹ̀ fò lọ, láti tún padà mọ̀. Nígbà náà ni a ọ̀ ju àwọn èniyàn Olorun sínú àwọn ọ̀ṣẹ̀lẹ̀ ipònjú àti ìdààmú wònyí tí àwọn wòlì tí ẹ̀pẹ̀júwe gẹ́gẹ́ bí àkókò ọ̀sọ̀ro Jakọ̀bu. Ẹ̀kún àwọn olóótítọ̀ tí a ń ẹ̀ inúnibíni sí ń gòkè lọ sí ọ̀run. Gẹ́gẹ́ bí ẹ̀jẹ̀ Ábẹ̀lì tí ké láti inú ilẹ̀, bẹ̀ẹ̀ ni ohùn kan wà pẹ̀lú tí ń ké sí Olorun láti inú ibojì àwọn ajẹ̀rìíkú, láti inú ibojì ọ̀kun, láti inú ihò àpáta orí ọ̀kẹ̀, láti inú àwọn ibojì ilẹ̀ àwọn ajẹ̀sọ̀sì: ‘Yòò ti pé tó, Olúwa, ẹ̀ni mímọ̀ tí ó sì jẹ́ ọ̀títọ̀, tí Ẹ̀wọ̀ kò fì ẹ̀ ìdájọ̀, tí Ẹ̀wọ̀ kò sì fì gbẹ̀san ẹ̀jẹ̀ wa lóri àwọn tí ń gbé ayé?’” Testimonies, ìdìpò 5, 451.

Arábinrin White ń tọ́ka sí òfin Àìkú ní Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà, ó sì fì í hàn gẹ́gẹ́ bí “àmi” pé àkókò ìdánwò fún Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ti parí. Ẹ̀gbọn àwọn èniyàn Olorun ní àwọn orilẹ̀-èdè miiran ní ayé pẹ̀lú ni a ó dojú kọ̀ pẹ̀lú àdánwò kan náà. Àkókò kan wà láti ẹ̀gbà òfin Àìkú ní Orilẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà títí di ẹ̀gbà tí Mikaẹ̀lì yòò dide tí àkókò ìdánwò èniyàn yòò sì parí. Nígbà tí ó bá parí, “àngẹ̀lì àánú yòò fò lọ.”